

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/159/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200961
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8620200961.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého D. W., nar. XX.XX.XXXX, toho času umiestnený v Centre pre deti a rodiny X., F. XXX/X, XXX XX X., zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, dieťa rodičov: G. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX I. XX a P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX L., toho času umiestnený v ÚVTOS Ilava, Mierové nám. 1, 019 17 Ilava, o návrhu navrhovateľov: 1) M. C., nar. XX.XX.XXXX a 2) U. C., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom XXX XX O. XX, o zverenie maloletého do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Svidník č. k. 5P/44/2020-14 zo dňa 15.07.2020, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovatelia sa podaným návrhom na začatie konania vo veci samej domáhali zverenia maloletého D. do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. V tom zmysle podali v priebehu konania návrh nariadenie neodkladného opatrenia.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Svidník ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol, cit.:

„N a r i a ě u j e toto neodkladné opatrenie:

Z v e r u j e dočasne maloletého D. W. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov odo dňa 15.7.2020 do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5P/44/2020.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 367 Civilného mimosporového poriadku, § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o rodine“).

4. Z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 3P/36/2011-24 zo dňa 14.09.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 15CoP/28/2011-42 zo dňa 14.12.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18.01.2012, bol maloletý zverený do ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny X.. Maloletý je krstným dieťaťom navrhovateľom. Od jeho umiestnenia sa s maloletým stretávajú, navštevuje ich rodinné prostredie. Majú s nim vytvorený dobrý vzťah, rešpektuje ich. Sám maloletý prejavil vôľu byť v starostlivosti navrhovateľov. Rodičia sa o maloletého nezaujímajú.

5. Navrhovatelia sú finančne zabezpečení, poberajú dôchodky. Bývajú vo vlastnom rodinnom dome, kde má maloletý vytvorenú vlastnú detskú izbu. Maloletého majú vo svojom rodinnom prostredí a bude u nich tráviť letné prázdniny. Chcú, aby nastúpil v mesiaci september 2020 na Základnú školu, O. č. XXXX/XX v X..

6. Súd návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Otázka definitívnej úpravy spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov k maloletému bude vyriešená v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

III. Obsah odvolania otca

7. Proti uzneseniu podal odvolanie otec, žiadajúc, aby maloletý bol umiestnený v centre pre deti a rodinu, pokiaľ bude otec umiestnený v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Navrhovatelia inak klamú, maloletý bol v ich domácnosti iba cez prázdniny, inokedy ho nenavštevovali. Otec sa s nim nestretal tiež, pretože pracoval v C. a na západe Slovenska. O maloletého však otec naďalej má záujem. Návrh o zverenie maloletého do spoločnej náhradnej starostlivosti navrhovateľov navrhol zamietnuť.

8. Ustanovený opatrovník maloletého uviedol, že v rámci prípadovej konferencii zo dňa 18.11.2019 sa maloletý vyjadril, že v rodinnom prostredí navrhovateľov sa cíti dobre, je o neho riadne postarané. Chce byť zverený do ich starostlivosti. Matka chcela, aby sa maloletý naďalej stretával so svojimi krstnými rodičmi, navštevoval ich rodinné prostredie. Je to jedna biologická rodina, ktorá sa o maloletého zaujíma. Matka sama uviedla, že nemá vhodné prostredie, aby si maloletého k sebe zobrala. Podľa opatrovníka je žiaduce, aby maloletý vyrastal v rodine, ak to nie je možné vo vlastnej, tak v náhradnej rodine. Ústavná starostlivosť musí byť vždy len dočasným opatrením a úlohou súdu je skúmať či dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, ktorá má prednosť pred ústavnou.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

9. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 CSP, v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

10. Podľa § 45 ods. 1 zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

11. Podľa § 45 ods. 2 zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

12. Podľa § 54 ods. 1 zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

13. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne. Odvolací súd preto skúmal záujem maloletého dieťaťa na nariadení neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy pomerov. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie aj preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením.

16. Ako vyplýva z citovaného ustanovenia § 54 ods. 1 zákona o rodine, ústavná starostlivosťou o mal. dieťa je krajným prostriedkom zabezpečenia výchovy dieťaťa, ak primárne blízke osoby túto starostlivosť zanedbávajú alebo ju vykonávať nemôžu. Prednosť pred jej nariadením má vždy náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť, možnosť a efektívnosť ktorej súd skúma, nielen v čase nariadenia ústavnej starostlivosti, ale aj v priebehu jej trvania.

17. Zákonodarca v čl. 5 zákona o rodine zakotvil pojem najlepšie záujem mal. dieťaťa, ktorý stojí v konaniach starostlivosti súdu o maloletých vždy na piedestáli hodnôt. Jeho definícia vyplýva z okolností prejednávaneho prípadu, demonštratívne však sú uvedené kritéria ktoré súd vyhodnocuje jednotlivo aj v ich vzájomnej súvislosti.

18. Z obsahu spisu je zrejmé, že maloletý je od roku 2012 v ústavnej starostlivosti Centra pre deti a rodinu X.. V priebehu doby jeho umiestnenia sa o neho rodičia nezaujímali, nestretávali sa s ním. Jediný kontakt s biologickou rodinou predstavovali jeho krstní rodičia, ktorí ho navštevovali, počas prázdnin ho brali do svojej domácnosti. Z vyjadrení navrhovateľov je zrejmé, že s maloletým majú vytvorený citový vzťah, prejavujú záujem starať sa o neho, vytvorili mu za tým účelom aj podmienky vo svojej domácnosti.

19. Podľa § 43 ods. 1 zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

20. Názor dieťaťa na predmet konania mal súd zistený nepriamo prostredníctvom ustanoveného opatrovníka, ktorý s maloletým viedol rozhovor. V rámci prípadovej konferencie zo dňa 18.11.2019 sa maloletý vyjadril, že v rodinnom prostredí navrhovateľov sa cíti dobre, je o neho riadne postarané. Chce byť zverený do ich starostlivosti.

21. V nadväznosti na doposiaľ uvedené, podľa čl. 5 písm. i) zákona o rodine, súd prvej inštancie správne využil prostriedok na zachovanie rodinného prostredia maloletého. Aj keď bolo zistené, že rodičia nie sú schopní maloletému poskytovať osobnú starostlivosť, prejavujú o ňu záujem krstní rodičia maloletého,

ktorí sú príbuznými podľa § 45 ods. 2 zákona o rodine. Rozhodnutie súdu rešpektuje názor mal. dieťaťa, vytvára mu zároveň priestor budovať vzťah s blízkymi osobami a zachováva jeho identitu.

22. Odvolací návrh otca ponechať maloletého v ústavnej starostlivosti je v rozpore s ust. § 54 ods. 1 zákona o rodine, pričom súd nezistil, aby najlepší záujem maloletého bol jeho zverením do dočasnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov ohrozený, resp. porušený.

23. Je zrejmé, že o návrhu o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti prebieha aj konanie vo veci samej, ktoré poskytne súd priestor na širší rozsah dokazovania, pričom nie je vylúčené, že skutočný stav ním zistený privedie súd k inému právnomu záveru. Nateraz však, z osvedčených skutočností sa odvolaciemu súdu javí náhradná osobná starostlivosť blízkych osôb vhodnejším riešením než dosiaľ nariadená ústavná starostlivosť.

24. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).